

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DÍJA:

Egész évre . . . 16 frt. Negyedévre . . . 4 frt.
Félévre . . . 8 frt. Egy óra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DÍJAK:

Egy □ centimetryni tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték
minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri czikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

A király mondta.

II.

Mint minden politikai áramlattal, úgy a nemzeti törekvéssel is két féle képen lehet elbánni: vagy igazságosan, vagy igazságtalanul; vagy törvényesen, vagy törvénytelenül; vagy liberálisan, vagy önkényileg. E tekintetben a magyar nemzet régen, még a honfoglalás alkalmával adta meg önmagának az irányt — s ezt mind a mai napig fentartotta. Minden nyelvet meghagyott a maga ősjogában. Faj és nyelv-megtagadásra soha senkit sem kényszerített. A hűbér rendszer ide csapódó hullám verése idejében jobbágy volt az oláh, de vele együtt jobbágy volt a magyar földműves nép is — és a nemzeti kiváltság osztogatásában nem volt különbség az oláh és a magyar között, mert mindakettő megkapta ha megérdemelte, vagy ha közel fért a tűzhelyhez. Ezen történelmi eljárásnak betetőzése volt a polgári egyenjogúságnak és közteherviselésnek kimondása. Eddig volt osztálykülönbség, de faji különbség eddig sem volt törvényeink előtt. Ma már sem osztálykülönbség, sem faji különbség nincs polgár és polgár között.

Nem kételkedem benne, hogy a magyar nemzet törvényhozása és kormánya ezentúl is az igazságosnak, a törvényességnek, a jogegyenlőségnek utját fogja követni szemben a nemzeti ségekkel. De legyen akárhogy; válaszsak a két út közül akármelyiket — ime azt kérdezem, hogy az államosított közigazgatás, vagyis a kinevezési rendszer (mert hiszen erről beszélünk ezuttal) hol, miként, mi által fogja a nemzeti magyar állameszmét jobban szolgálni — hol, miként, mi által fogja a magyarságot számban, értelemben, vagyonban jobban megerősíteni, mint a választási rendszer?

Nem frázist kérek, hanem reális feleletet, mely kiállhassa a gyakorlati élet tűzpróbáját. Épen ezért vizsgálunk kell, hol, miben fészkel a nemzeti baj? Mert hiszen a bajt kell orvosolni, nem a paragrafust. Abban talán, hogy a román románul, a szász németül, a tót tótul beszél? Avagy abban, hogy faji izlésük, fajbeli hagyományaik és szokásaik szerint másként ruházkodnak, másként építkeznek, más dalt énekelnek, más táncot járnak mint a magyarok?

Nem.

A baj abban van, hogy hazánkról annak intézményeiről és jövője felől más gondolatokat táplálnak, mint mi. Abban van a baj, hogy nemzetiiségünk biztosítására kiváltságot, külön territóriumot követelnek, miként a székelyeknek, szászoknak volt, és külön intézményeket. Abban van a baj, hogy nem akarják belátni, miszerint a magyar faj politikai, társadalmi gazdasági és kulturális hegemoniája a közép Duna és mellék folyóinak medencéjében, tehát a Kárpátok között, történelmi, erkölcsi és fizikai törvényen nyugszik, melyet nem tudott egy évezrednek minden viszontagsága sem megdönteni, s melyet az eljövendő századok bármilyen nevezhető államalakulásának is mindig respektálni kell. Mióta Európában vagyunk mindig lesekkelünk ránk a német, de elpusztítani nem tudott. A török inváziók háromszáz évig tartottak. Mégis itt vagyunk, magyarok vagyunk, nyolcz milliónyi faj vagyunk a tizennégy millióból — mert Horvátország külön ország — erre a földre a magunk bélyegét nyomtuk a hatósági szervezet által, az alkotmány által, a kultura által, az európai közjog szancziója által — s általában, fajunknak ezen államalkotó és államfentartó ereje és képessége által, melyre minden más itt lakozó nyelvsziget népe erőtelennek és képtelennek bizonyult. — A baj abban van, hogy mindezt a nemzeti ségek vagy el nem ismerik, vagy félreismérik.

Már most kérdezem, tud-e a kinevezési rendszer ezeken a bajokon segíteni?

Ha jól szemügyre vesszük, az a kölcsönös gyűlölködés, mely köztünk és a más ajku népek között kétségen kívül fennáll, az adott helyzetnek félreisméréséből és a követelések helytelen formulázásából következik. Az adott helyzet ez: a Kárpátok által övezett terület — magyar állam. Ezt a helyzetet mi igen gyakran vagyunk hajlandók úgy értelmezni, hogy minden honpolgár legyen egyszersmind a magyar faj tagja. A más ajkuak pedig hajlandók úgy értelmezni, hogy a „magyar állam” csak geográfiai elnevezés, mert ez voltaképpen polyglott állam, nemcsak polgári, de faji egyenjogúsággal. Könynyű belátni, hogy az adott helyzet az erőszkos magyarosítás igájába kell hajtani; a másik fél pedig így: fajbeli jogot követelnek a nyelv hatósági használatában, a közhivatalok viselésében a kulturintézmények megosztásában s ezen követelések érvényesítésére külön territóriumot külön intézményekkel. Amaz, az erőszkos utja, mely jóra nem vezet s mely nem is szükséges; emez az ország feldarabolásának az utja, melyre Magyarország nem lép az öngyilkosság veszedelme nélkül.

Önkényt következik, hogy a félreértések felvilágosítása képezi az első lépést a nemzeti ségek bajok megszüntetésére. A második lépés a kölcsönös követelések méltányos elszámolásában áll. Nekünk vannak kívánságaink a magyar állam békéje, fejlődése és megőrzésének érdekében. Nekik is vannak kívánságaik saját faji érdekeik szempontjából. Vessük latba a kívánságokat. Becsüljük meg mindeniket a maga értéke szerint. Fogadjuk el az elfogadhatót. És mindig szemünk előtt legyen, hogy a politikában senki sem olyan erős, hogy féljünk tőle, de senki sem olyan gyenge, hogy ne aggódjunk miatta. Ez az eljárás kölcsönös bizalomra vezet. A míg az ellentéteket vitatjuk, észrevétlenül is találkozási pontokra bukannya. Ime, közös a hazánk. Ime, közös az ellenségünk — az iparban az osztrák, a mezőgazdaságban Románia, a politikában Oroszország.

Miközben leszámolunk a kívánságokkal, kuthatjuk, hogy mi okozza a félreértést és félreismérést? Könnyű rájönni, hogy a tudatlanság, a rossz iskola, a rossz pap, a rossz hírlap, a rossz politikus. Ehez járul egyfelől Románia közelsége az állami attributumok teljes készletével, a mely vonz és imponál; másfelől Magyarország csonka államisága az önnállósági kellekkel szoros hiányával, a mely sem nem vonz, sem nem imponál.

Ám arra, hogy az együttélés békés lehetősége megkísértesse és hogy a félreértések elsimittassanak: öntudatos és tervszerű politika szükséges a kormány részéről. Egy negyed század óta van visszaállítva a belügyekben Magyarország önrendelkezési joga. Mikor megalkudtunk az osztrákkal, mikor megalkudtunk a horvátokkal — a megalkuvásoknak e könnyen hívó és mindent remélő korszakában megalkotottuk a nemzeti ségek törvényét is. Helyes volt-e, nem-e — most nem kutatom. De politika volt; tervszerűség volt; céltudatoságot bizonyított. A tapasztalás a mellett tanuskodik, hogy ez a törvény egyetlen kérdést sem oldott meg és egyetlen szükségét sem elégített ki. Fenmaradt tehát a kormányra nézve az a feladat, hogy a nemzeti politika terén irányt válasszon, és irányt kövessen.

És most két kérdést teszek.

Akármiént is formulázunk a nemzeti ségek bajokat: fogunk-e rajtuk a kinevezési rendszerrel segíteni? Ez az első kérdés. Hol mikor, miként, gátol-

ták meg a választott tisztviselők a kormány nemzeti irányu politikáját? Ez a második kérdés.

Mert ha valaki bebonyonítja, hogy a tisztviselők kinevezése által hazánk nemzeti ségek bajai orvosoltatnak és ha bebonyonítatják, hogy a választott tisztviselők a kormány nemzeti politikájának végrehajtása elé akadályokat gördítettek: én ugyanakkor sem szegődöm a centralistáknak osztrák izű táborába, mert hazánk existenciájának számos nagyfontosságú kérdése teszi szükségessé a választási elven nyugvó önkormányzatot; de örömet elismerem akkor, hogy a kinevezési elv hirdetőinek az állam magyarsága érdekében felhozott érve nem hazugság, hanem valóság.

Csakhogy e bizonyítással mindedig adós maradt a magyar publicistika, és adós marad ezután is. Ezzel együtt a hazugság, hazugság marad. Mert szemérem sértő hazugság azt állítani, hogy a kinevezési rendszer magyarabbá teszi hazánkat.

B. M.

Politikai hírek.

A kisdudóvási törvényjavaslat tárgyalása a főrendiház katolikus tagjainak egy része vasárnap értekezletet tartott. Az értekezlet, melyet gr. Zichy Nándor hívott össze, az angol királyné szállodában folyt le a püspöki kar több tagjának részvételével. Gr. Zichy Nándor mint az értekezlet összehívója fejtette ki nézeteit a törvényjavaslat felől. Különösen a fohászszerző ima s a most magánosok s felekezetek által fentartott óvadák kérdése képezte az eszmecseré tárgyát. Az értekezlet megállapodását a törvényjavaslat s a bizottsági módosításokkal szemben a főrendiház plenáriumban világi részről gróf Zichy Nándor fogja képviselni.

Az országgyűlési mérsékelt ellenzéki párt vasárnap délután 6 órakor Tolnai Gábor elnöke alatt értekezletet tartott, a melyen a napirend előtt Horánszky Nándor értekezni szavakban emlékezik meg azon súlyos csapásról, mely a párt elnökét, Királyi Pált érte és indítványozza, hogy a párt elnöke iránt legőszintebb részvételnek kifejezést adjon és ennek tolmácsolásával a párt alelnökségét bizza meg. Ez indítványt a párt egyhangulag elfogadta. Tanácskozás alá vétetett ezután: honvédelmi miniszter által benyújtott és a ház keddi napirendjére kitűzött két rendbeli törvényjavaslat, melyet Bolgar Ferencz ismertetése után minden észrevétel nélkül elfogadtak.

A közigazgatási reform tárgyalása. A képviselőház közigazgatási bizottsága tegnap ülést tartott melyen tárgyalás alá vétetett azon kérdés, hogy a közigazgatás s az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben szóló törvényjavaslat tárgyalása mikor kezdessék meg. Hosszasabb vita után a bizottság többsége elhatározta, hogy az általános vita csütörtökhöz egy hétre kezdessék meg s a részletes vita az ünnepi szünet utánra halasztassék.

Levél Budapestről.

Kedves barátom! „Mi történik bent a teremben?” — Kértem tegnap a ház folyosóján Domahidy képviselőtől. Temetik a gentryt sógor — kiálta ez nekem s ezzel rohant tovább.

Benyújtotta tehát a kormányelnök a megyei közigazgatás rendezésére vonatkozó törvényjavaslatot, melynél fontosabb, századokra kihatóbb törvényjavaslat a ház asztalára még nem került; és ezt a törvényjavaslatot a képviselőház még az osztályok tárgyalása alá bocsátani sem tartotta szükségesnek lázas sietségében.

Tagadhatatlan hogy úgy a megyéknek mint a képviselőháznak mai napság legfőbb erejét a birtokos osztály képezi. Honnan van tehát az, hogy épen ez az osztály legelső mindent elkövetni a maga megsemmisítésére?

„Magyarország specális viszonyai” — hangoztatják fent és lent egyaránt. Követelike törvényjavaslat keresztül vitelét. Ezen állás naposságát az erdélyi részben vonat-

kozólag határozottan kétségbe vonom, mert kimeri tagadni, hogy Erdélyben a magyar nemzetiséget legfőbb részben a birtokos osztály tartotta fenn és biztosította mai napig? Ki fogja viselni ezen javaslat keresztvitelének tetemes költségeit? Az államosító-e vagy pedig az amugy is tönkre ment államosított birtokos osztály? Ki ösmeri jobban a helyi viszonyokat mint a helyben született és ott felnövekedett közbirtokos? De magának a népek is legnagyobb bizalma a birtokos osztályban van. És menjen bár maga Szalavszky államtitkár szolgabírónak a mezőségre, a mezőségi oláh jobban meg fog bizni Szengyeli Betegh Sándorban kinek ösmerte szép atyját, nagy atyját, mint az ő beszédében.

Hogy mennyire sajtáságosak az erdélyi viszonyok, s mennyire mások ott a szokások, észjárás és légkör, s mily nehéz azokba egy ott nem születettnek beletálni magát, csak egy esetről emlékezem meg. Egy legelőkelőbb állásra ugyanis innen Pestről neveztek ki egy valakit, ki állását scrupulosus lelkiismeretességgel és általánosan elismert eredménnyel töltötte be; csaknem évtizedig lakott ott, birta valamennyiünk tisztelétét, de társadalmi téren magát érvényesíteni teljes-séggel nem volt képes.

Mit mond mind ezekhez Tisza Kálmán? Kérdi az ország, kérdezik valamennyien. — „Mentsük meg a lehetőt” mondja ő. De mit mentettek meg ezen törvényjavaslatl? A vármegye meztelen testén egy selyem harisnyát? Bizonyára rövid időn ezt is lefogják rántani róla s marad a megye mezitláb!

Mondják hogy valamennyi főispán az államosítás mellett nyilatkozott.* Ezen csodálkozni senki sem fog. Mert ha valakitől azt kérdezik: virsli kell-e vagy kolbász? Természetesen a kolbászt fogja választani.

Pár évvel ezelőtt, midőn székelyföldi véreimmel érintkezni még szerencsem volt, egy Lemhényi volt székely huszárkövetkezőleg nyilatkozott előttem a helyzetről: „szidhatjuk mi uram Tiszát egészen a kedvtelésig, bővíben vagyunk a szabadságnak, csakhogy kevesebb szabadsággal is beérnők, ha több pénzünk volna; galambbugos kapuink sorba dőlnek a földbirtokosság tönkre ment, s még gyermekeit neveltetni sem képes, és oda jutottunk már hogyha a német világ fennállana bizony, bizony édes mindnyájunknak trépeken lefelé adnak a visitet.”

Nem fokozni, hanem enyhíteni kell tehát a birtokos osztály nyomorát.

Jól tudom én, hogy számosan vannak a kormánypárti képviselők közt is, kik nem barátjai az államosításnak; lesz-e erkölcsi bátorságuk szembeszállni az áradattal „hoc opus, hic labor” mert nem elég távol maradni a szavazásnál, hanem ellene kell szavazni.

Az országgyűlési ciklus ugysis végefélét jár, a jövő választásig a fanguló tisztviselőket el nem csaphatják! Hogy mért ne lehessen bevárni az új választást, s ekkor a nemzeti akarat nyilvánulását, teljességgel nem értem. De megfoghatatlan előttem azon megdöbbentő közöny is, melylyel a jelen íkrdést a gentry fogadja. Bizony, bizony igaza lehet az én fejedelmeknek (br. Kemény János) hogy a sok oldalról jövő nyomás folytán hypnotizálva van. Végül pedig azt kérdem, hogy vajjon a nemzeti ségek a megye helyett nem a parlamentben kívánnak-e ezután szerepelni? nem lesznek külön oláh, tót, szász és sat. pártok, és nem teremődik-e a jelen bécsihez hasonló helyzet a magyar parlamentben? érdekes e felett is gondolkozni.

Isten veled, barátod:

DAMOKOS LÁSZLÓ.

Törvényjavaslat

a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről a vármegyékben.

II. RÉSZ.

A közigazgatási hatósági közegek és azok hatásköre.

I. FEJEZET.

A főispán.

i) A kiadandó utasításnak megfelelően vezet az azon törzskönyveket és nyilvántartásokat, melyek a vármegye, járások és községek állapotát, valamint a tisztviselők szolgálati viszonyait feltüntetik.

*) Nem igaz. Az erdélyi részben is vannak municipalista főispánok. Az anyaországban még több van.

k) A miniszterekhez javaslatokat terjesztet.

l) A főispán az illető miniszter által a kormányzatára bízott törvényhatóságban működő oly egyénekre nézve előzetesen meghallgatandó, kik állami közigazgatási szolgálatba való alkalmaztatásra vagy előléptetésre pályáznak, illetőleg olyanra kisméltetnek, ha a betöltendő állás az érvényben levő szabályok szerint legalább a VII-ik rangosztálynak felel meg.

m) A főispánnak szabadságidőt a belügyminiszter engedélyez, az utóbbi által kiadandó általános rendelet alapján.

n) A főispán által eszközölt oly kinevezés, mely az 1883: I. t.-cz., vagy egyéb fennálló törvénybe ütközik az illető miniszter által megsemmisítendő.

32. §.

A főispánnak hatásköre a többi közigazgatási tisztviselővel szemben a következő:

a) A főispán a 28. §-ban megnevezett összes tisztviselők főnöke. A 28. § B. pontja alatt felsorolt főtisztviselők közvetlenül, a többiek közvetve vannak a főispánnak alárendelve.

b) Gyakorolja főnököt a 20. § értelmében megillető jogokat és teljesíti annak kötelességeit.

Főnöki jogából kifolyólag az iktató könyveket betekinthet és az egyes ügydarabok bemutatását elintézés előtt is elrendelheti.

c) Az alispán vagy az egyes szakfőnökök által elrendelt oly intézkedések ellen, melyeket törvénybe ütközőknek, károsoknak vagy kivihetetleneknek tekint, azon időponttól számított 48 óra alatt, midőn az intézkedés tudomására jut, az illető miniszterhez felterjesztéssel élhet, annak hatályon kívül helyezését javaslatba hozhatja és a végrehajtást saját felelősségére egyidejűleg felfüggesztheti.

d) Az egyes szakfőnököknek a kormánynak intézett, az ügyviteli szabályzatban közelebbről meghatározott fontosabb felterjesztései és jelentései a főispánnak bemutatandók, ki azokat láttaozomra és jogosítva van azokra nézve észrevételeit megtenni, illetőleg különvéleményét előadni. Utóbbi esetben a jelentések, illetőleg felterjesztések az illető miniszterhez általa terjesztetnek fel.

Távolléte esetén a sürgős természetű felterjesztéseket és jelentéseket a miniszterhez felterjeszthetők, de azok tartalma a főispánnal utólag közlendő.

e) Köteles évenként legalább egyszer személyesen megvizsgálni a közvetlenül alárendelt hatósági közegeket, nemkülönben a vármegye székhelyén levő központi adóhivatal, árvaszék és számvérőség eljárását és működését.

E vizsgálatokat az ügyviteli szabályzatban előírt módon eszközöli és azokhoz úgy a közvetlen főnökök, mint a számvérőség bármely tagját maga mellé rendelheti és a vizgáló közegeket kijelölheti, népi-kolák és más intézeteket megvizsgálni jogosult.

f) A 28. §-ban megnevezett összes tisztviselők közül azok ellen, kik nem tagjai a közigazgatási bizottságnak és azok alárendeltjei valamint a segéd és kezelő személyzet ellen egyidejűleg, vagy a vizsgálat folyamata alatt a hivatalból való felfüggesztést is alkalmazhatja.

Az 1889, XXVIII. t.-cz. 28 §-a változatlan fentartatik.

g) Ideiglenes üresedések, más akadályoztatás, vagy felfüggesztés esetén az ügyrend értelmében helyettesít rendel.

h) Minden negyedévben a közvetlen alárendelt főtisztviselőkkel főispáni széket tart és ez alkalommal a közigazgatás menetére valamint a hatósági közegek működésére vonatkozó észrevételeket, a közigazgatás fejlesztésére és a törvényhatóság vagy járás helyi igényeire vonatkozó kérdéseket tárgyalatja.

i) A közigazgatási tisztviselők részére az ügyrend értelmében szabadságot engedélyez.

39. §.

A főispán a honvédelmi miniszterhez teendő előzetes bejelentés kötelezettsége mellett kiküldi, illetőleg kinevezi a sorozó bizottságok polgári elnökeit és polgári orvosait, és gyakorolja azt az ügykör, mely az unjonozási határidők megszabása tekintetében eddig a törvényhatósághoz, illetőleg az alispánhoz tartozott.

40. §.

A törvényhatóság területén működő csendőrség a közbiztonsági és rendőri szolgálata, a főispán közvetlen felügyelete alá helyeztetik.

A törvényhatóság székhelyén levő szárny- vagy szakparancsnok köteles a főispánnal az általa meghatározandó időben megjelenni, tőle szolgálati felhívásokat átvenni és a szolgálati cselekvények felől neki, utasításához képest írásbeli vagy szóbeli jelentést tenni.

41. §.

A főispán viszonya az önkormányzati testületek és közegek irányában következőleg szabályozatik.

a) Elnöke a törvényhatósági bizottságnak, az állandó választmányának, a közigazgatási bizottságnak és a közigazgatási bizottsághoz alakult szakosztályoknak.

b) Gyakorolja a közvetlen állami felügyeletet az önkormányzati testületek és közegek működése felett és örökös, hogy azok működése az állam érdekében, a fennálló törvényekbe és fennálló szabályokba ne ütközzék.

c) Törvénybe, miniszteri rendeletbe vagy szabályrendeletbe ütköző határozat ellen, az illetékes miniszterhez, legkésőbb a közgyűlési jegyzőkhöz kézzel vételtől számított 8 nap alatt felterjesztéssel vagy fellebbezéssel él és a határozat hatályát a végelintézésig felfüggesztheti.

d) Indítványokat és előterjesztéseket tehet.

e) Gyakorolja az ügyrendben az elnök részére biztosított jogokat.

f) Átvizsgálja a törvényhatósági bizottságnak minden közgyűléséről, annak befejeztől számított 15 nap alatt hozzá átteendő közgyűlési jegyzőkönyvek hitelesített másolatait és szükség esetén alkalmazza a c), esetleg a 42. §. a) pontja alatt említett jogokat.

g) Összehívja a rendes és rendkívüli közgyűléseket és az állandó választmányi üléseket.

Rendkívüli közgyűlést bármikor összehívhat; közgyűlést vagy állandó választmányi határozatra azonban azt összehívni köteles.

h) Őrzi a vármegyei szabályrendeletek egy-egy eredeti példányát.

i) gyakorolja az ezen és más fennálló törvények által részére biztosított jogokat és teljesíti az azokban foglalt köteleességeket.

42. §. A kormány nevében végérvényesen a következő esetekben dönt, illetőleg intézkedik:

a) megsemmisíti az önkormányzati testületek oly határozatait, melyek hozatalánál a törvényes alaki kötelek betartása mellőztetett;

b) megerősíti a vármegyei épületek felállítását vagy átalakítását kimondó határozatokat, ha a költségek az arra a célra rendelt alapról fedezendők és fedeztetők;

c) helybenhagyja a fellebbezéssel meg nem támadott vármegyei költségvetéseket oly esetekben, midőn azok a törvény vagy az alapító levelek keretén belül mozognak és hiánnyal nem záródnak, illetve új, vagy a kormány által általánosan, vagy nem ezen célra helybenhagyott pótdó kivételével, vagy más megterheléssel nem járnak;

d) a mennyiben valamely törvényt más nem rendel, megerősíti a vármegyei költségvetés határai közt forgó hitel-átirányításokat és az év folyamán felmerülő átmeneti kezelési költségek engedélyezésére vonatkozó vármegyei határozatokat;

e) helybenhagyja a vármegyei tulajdonát képező és felügyelete alatt álló értékek évi számadásait, ha azok fellebbezéssel megtámadva nem lettek és a költségvetés keretén belül maradtak;

f) helybenhagyja a vagyon elidegenítésére vonatkozó és fellebbezéssel meg nem támadott határozatokat, ha az eladandó vagyon leltári értéken alul nem értékesítették;

g) a vármegyei költségvetésben segélyek és jutalmakra felvett összeg felhasználását jóváhagyja;

h) tisztviselői részére fizetési előleget engedélyez és kiküldetések alkalmával napi-díjakat és uti költségeket a kiadandó utasítás keretében engedélyez;

i) kinevezi a tanfelügyelő előleges meghallgatása mellett, az állami népiskolai gondnokság elnökét és tagjait;

k) végleg dönt az állami népiskolák növekedési tandíjainak elengedése tárgyában;

l) a karhatalom kirendelése iránt intézkedik;

m) végleg határoz: a szegényházak és magánygyógyintézetek felállításának engedélyezése tárgyában; valamint a vármegye alá rendelt köz- és magán kórházaknál élelmezés, beszerzés és árjelítési ügyekben;

n) végleg határoz: a szegényházak és magánygyógyintézetek felállításának engedélyezése tárgyában; valamint a vármegye alá rendelt köz- és magán kórházaknál élelmezés, beszerzés és árjelítési ügyekben;

o) engedélyezi a hivatalból való vadászati megtagadást;

p) felügyeletet gyakorol a törvényhatóság területén létező egyesületek felett és észleleteiről a belügyminiszterhez vagy az illetékes miniszterhez jelentést tesz;

q) intézkedik a külön törvények által reá bízott valamint külön ügyekben, melyeket a minisztertanács valamely miniszter hatásköréből reá ruház;

43. §. A főispán eljárása ellen szolgálati szempontból a belügyminiszternél emelhető panasz; a főispán által ezen törvénnyel reáruházott hatáskörben tett intézkedések ellen azon miniszternél emelhető panasz, kinek hatáskörébe az ügy tartozik.

44. §. A főispánnak fegyelmi vizsgálatot vagy felfüggesztést rendelő határozata az érdekelt fél által a kézbesítéstől számított 8 nap alatt az illető miniszterhez fellebbezhető.

A fellebbezés a főispánnal nyújtandó be, a ki azt az iratokkal együtt azon miniszterhez terjeszti fel, ki a fellebbező hatósági közeg fegyelmi ügyeiben a végső fokon dönt.

45. §. A főispánnak a 42. §. alapján hozott határozatait ellen csak az esetben van panaszának helye, ha a határozat vagy intézkedés

fennálló törvény, kormány- vagy szabályrendeletbe ütközik. A panasz a sérelmes határozat vagy intézkedés kézbesítésétől, illetőleg a mennyiben azzal valamely önkormányzati testület élni kíván, az intézkedés meghozatala után megtartott első üléstől, számított 8 nap alatt a főispánnal nyújtandó be, ki azt az iratokkal együtt az illető miniszterhez 48 óra alatt jelentés mellett felterjeszti.

A panaszolt határozat vagy intézkedés az illető miniszter által megsemmisíthető, ha az törvénybe vagy fennálló rendeletbe ütközik.

46. §. A főispán minisztertanácsai határozat alapján netán szerzett nyugdíjgyeinek és főispáni rangjának épségben tartásával a miniszterelnök felterjesztésére ő Felsége a király által bármikor felmenthető.

47. §. A főispán ellen minisztertanácsai határozattal fegyelmi vizsgálat rendelhető el, fegyelmi bíróságot a belügyminiszteri államtitkár elnöke alatt álló és a belügyi, valamint igazságügyi miniszteriumok két-két miniszteri tanácsosából alakuló 5 tagú fegyelmi tanács képezi. Ezen fegyelmi bíróság határozata a minisztertanácsához fellebbezhető.

Az eljárást a törvény rendelkezéseig kormányrendelet szabályozza.

48. §. A jelen törvény életbe lépte után kinevezett főispánnak nyugdíjgyeinek névze az 1885. XI. t.-cz. szabványai érvényesek.

Az 1886. XXI. t.-cz. 59. §-ában foglalt rendelkezések ellenben azokra névze mérvadó:

a) kik a jelen törvény életbe lépte idején főispánokként működtek;

b) kik a jelen törvény életbe lépte után nevezettek ugyan ki főispánoknak, de állásuktól a jelen törvény 46. §-ának alkalmazásával mentettek fel a nélkül, hogy az állam szolgálatában főispáni állásnak megfelelő más alkalmazást nyertek volna.

II. FEJEZET.
Az alispán és az annak alárendelt közegek.

A) Az alispán hatásköre.

49. §. Az alispán általános feladatai következők:

a) intézkedik a közigazgatás keretében tartozó minden oly ügyben, mely más közegek hatáskörébe nem tartozik;

b) ellátja azon teendőket, melyek a más közigazgatási ágakból az ő hatáskörébe vannak utalva;

c) eljár mindazon teendőkben, melyekre névze a törvényhatósági bizottság illetékesége a jelen törvény által fenntartva nem lett, ha csak az más közeg hatáskörébe nem utaltatott;

d) intézkedik a fennálló szabályokhoz képest a katonai elszállásolási ügyekben;

e) ügyel a közigazgatás és önkormányzat menetére és valahányszor annak szükségére felmerül, saját hatáskörében rendelkezik; ha pedig valamely intézkedés hatáskörén kívül esik, a közigazgatásra vonatkozó észleleteit, illetőleg javaslatát a főispánnal vagy az illető szakfőnökkel, az önkormányzatra névze a törvényhatósági bizottsággal közli;

f) felügyel egy a központban, mint a járásközegek és a községekben a törvényes rendre, a törvények és rendeletek pontos és gyors végrehajtására;

g) másodfokon határoz a járási főszolgabírák vagy a szolgabírák, rendezett tanácsú városokban ezek tanácsa, polgármestere és rendőrkapitánya által hozott, fellebbezéssel megtámadott mindazon határozatok felett, melyekre névze más másodfokú fellebbezési hatóság törvényesen megállapítva nincs;

h) gyakorolja azon jogokat és teljesíti azon köteleességeket, melyek őt a jelen törvény, valamint a fennálló szabályok szerint megilletik.

50. §. Viszonyát a főispánhoz az előbbi szakaszok szabályozták, ezeken kívül köteles a főispánnak bemutatni:

a) a törvényhatósági bizottság elé terjesztett jelentéseit;

b) fegyelmi vizsgálatot vagy felfüggesztést elrendelő, fegyelmi ítélet vagy rendbontásra vonatkozó határozatait;

c) a hivatalok vizsgálatáról felvett jegyzőkönyveket az általa elrendelt intézkedésekkel együtt;

d) köteles a főispánt minden fontosabb mozzanatról haladéktalanul értesíteni.

51. §. A főispánnak közvetlenül alárendelt szakfőnökkel szemben hatásköre következőleg szabályoztatik:

a) megkeresheti őket szakfőnökbe vágó felvilágosítás és véleményadásra;

b) a vezetésükre bízott szakágak igazgatása vagy végrehajtása tekintetében észlelt hiányokra figyelmeztetheti;

c) velők javaslatokat közölhet;

d) hivatalos megkereséseiket ellátja;

e) a hatáskörükön belül hozott intézkedéseik foganatosításáról és végrehajtásáról gondoskodik.

Oly intézkedések ellen, melyeket törvénybe ütköztöknek, a helyi viszonyok közt károsoknak vagy kihatárthatatlannak tart, a főispánhoz 24 óra alatt felterjesztéssel élhet.

A főispán ily esetben a 38. §. c) pontjában foglalt jogát érvényesítheti.

A 28. §. C. pontjában felsorolt, neki

alárendelt tisztviselők irányában következő hatáskörrel bír:

a) gyakorolja a hivatalfőnököt megillető jogokat;

b) illetékes körében rendelkezik velük;

c) felügyel a köteleességek pontos teljesítésére;

d) működésüket és eljárásukat ellenőrzi

E végül hivatalaik és hivatalos eljárásukat bármikor megvizsgálhatja.

A járási főszolgabírák és szolgabírák működését évenként legalább egyszer az ügyviteli szabályokban meghatározott módon megvizsgálni köteles.

(1886. XXI. 68. §.)

e) szolgálati engedetlenség és kisebb-foku hanyagság esetében az illetőnek meghallgatásával, de a fellebbezés kizárásával, három ízben 10 főt terjedhető és az ügyviteli szabályokban kijelölt alakra fordítandó pénzbüntetést alkalmazhat; negyedik hasonló esetben köteles az illető ellen fegyelmi uton járni el;

(1886. XXIII. 2. 4. §.)

f) ellenük azok kivételével, kik a közigazgatási bizottság tagjai, fegyelmi vizsgálatot rendelhet és őket akár a vizsgálat folyamán állásaitól felfüggesztheti.

53. §. Hatásköre a törvényhatósági önkormányzatban belüli a következők:

a) állásánál fogva szavazattal bíró tagja, és a főispán akadályozása esetén, elnöke a törvényhatósági bizottságnak, az állandó választmányának és a közigazgatási bizottságnak.

(1864. XXXIII. t.-cz. 18. §.)

b) Elnöke a központi választmányának

(1874. XXXIII. 18. §.)

b) Elnöke a központi választmányának

(1874. XXXIII. 18. §.)

(1886. XXI. t.-cz. §.)

c) őre a törvényhatóság pecsétjének.

(68. §.)

d) átveszi és a szabályrendeletre képest ellátja a vármegyei törvényhatósághoz intézett kormányrendeleteket, leveleket, jelentéseket és folyamodványokat;

(68. p. g.)

e) aláírja a törvényhatóság nevében kiállított okmányokat, leveleket és felterjesztéseket és utóbbiaknál követi a 33. p. d) pontjában előírt eljárást;

(68. p. e.)

f) végrehajtja, illetőleg végrehajtatja a közgyűlés érvényes szabályrendeleteit és határozatait;

(68. p. a.)

g) ellátja, illetőleg ellátatja az önkormányzati tevékenységen belül az igazgatást;

h) felügyel a vármegye által létesített és felügyelete alá helyezett intézetekre és azok szabályszerű működésére;

i) a törvényhatóság nevében utalványoz a jogerős költségvetés, illetőleg határozat korlátai között;

k) gyakorolja a törvényhatóságnak önkormányzatit külön tiszti közegek és segédvagy kezelő személyzete irányában az 52. §-ban foglalt jogokat;

l) jelentést tesz a törvényhatósági bizottság minden rendes közgyűlésének a fontosabb kormányrendeletekről, a közigazgatás menetéről, az önkormányzat tevékenységéről, a közigazgatási hatóságok működéséről, a törvényhatóság vagyoni viszonyairól, a járási tanács és az önkormányzati közegek működéséről, nemkülönben az előfordult fontosabb mozzanatokról;

m) ellátja a vármegyei szabályrendeletek szerint őt megillető külön hatáskört;

n) felfogadja és elbocsátja a törvényhatóság külön szolgásmegállapítását.

54. §. Az alispán felügyel a rendezett tanácsú városok és más községekre különösen háztartásuk rendben tartására.

Jogában áll ezeket bármikor megvizsgálni, illetőleg járási főnökeik útján megvizsgáltatni.

A rendezett tanácsú városokat évenként legalább egyszer az ügyviteli szabályzatban foglalt eljárás mellett megvizsgálni köteles.

Az 52. §. e) és f) pontjaiban foglalt jogot a rendezett tanácsú városok, illetőleg községek alkalmazottjai ellen is gyakorolja.

Külön hatáskörét e részben a rendezett tanácsú városok és községek rendezéséről szóló törvény szabályozza.

55. §. Az alispán jogosult, sőt félvénekint egyszer köteles a központi adópengztárt, a vármegye tulajdonát képező és felügyelete alatt álló értékeknek pénztári ellátása tekintetében az ügyviteli szabályzatban foglalt módon megvizsgálni.

Jogában áll ezekre névze a központi adópengztárt számlakivonatokat, pénztári jelentéseket, zárlati vagy mérleg kimutatásokat be-terjesztésére utasítani.

56. §. A központi számvétségnek a vármegye értékeire, a községek háztartására és vagyon kérdéseire vonatkozó hivatalos eljárásait bármikor megvizsgálhatja, sőt félvénekint egyszer személyesen megvizsgálni köteles.

57. §. Az alispán a központi irodának közvetlen főnöke. Annak az összes tagjaival szemben gyakorolja az 52. p.-ban, valamint az ügyviteli szabályzatban foglalt jogokat.

58. §. Az alispánnak sérelmes határozatait az érdekeltnek csak más határidő szabja nincs

vagy a törvény másként nem intéztetik, a kézbesítéstől számított 8 nap alatt fellebbezhetik.

Az alispán megfellebbezett határozatait felett a közigazgatási bizottság dönt kivéven ha valamely törvény más fellebbezési hatóságot külön megállapít.

Az alispánnak másod fokon hozott oly határozata ellen, melyekkel az első foku határozat lényegileg helybenhagyott, további fellebbezésnek csak az esetben van helye, ha azt valamely törvényszék megengedi.

A főispánnak azonban joga van az ügyet felülvizsgálatra felterjeszteni, ha e jogot 8 nap alatt igénybe vette, vagy ez iránt az érdekelt fél által az alispáni határozat kézbesítésétől számított nyolcz nap alatt fellebbezést tett.

59. §. Minden vármegyei törvényhatóság területen rendszerint egy alispán alkalmazandó, egyes nagyobb kiterjedésű vármegyék területére akár ideiglenesek, akár végleges jelleggel más alispáni állás is rendezesíthető.

Ily esetben a hatáskörök az első és második alispán közt, a belügyminiszter által szakok szerint osztandók fel.

A közigazgatási általános felügyelete és a főispán helyettesítése ez esetben az első alispánt illeti.

Az elsőalispánnak akadályozása esetén rendes helyettese a második alispán.

B. A vármegyei jegyzők hatásköre.

60. §. A vármegyei főjegyző és a vármegyei aljegyzők az alispánnak közvetlenül alárendelt és önálló intézkedési joggal nem bíró központi tisztviselők.

Kötelesek az alispán ügykörébe tartozó teendőket az alispán egyéni felelőssége mellett utasításaihoz és az ügyviteli szabályzathoz képest pontosan ellátni.

Az alispán akadályoztatása esetén, vagy ha az alispáni szék üres, az alispáni teendőket saját felelőssége mellett a főjegyző teljesíti.

A főjegyző hivatalból tagja a törvényhatósági bizottságnak és a közigazgatásnak.

Az alispán által személyesen ellátandó ügyekben, jelesen a főispán helyettesítésére és az alárendelt hivatalok megvizsgálására, továbbá, a fegyelem vizsgálat vagy felfüggesztés elrendelésére vonatkozó teendők, illetőleg jogok tekintetében azonban a főjegyző csak az alispáni szék tresssedése esetén bír helyettesítési jogosultsággal.

A közigazgatási gyakornokok az alispán által kijelölt teendőket ellátni tartoznak.

C. A főorvos hatásköre.

61. §. A főorvos közegészségi ügyekben az alispánnak és a közigazgatási bizottságnak, valamint a törvényhatósági bizottságnak szakközege, és a közegészségi ügyek rendes előadója.

E minőségénél fogva, egyrésztől szakvéleményt adni, az ügyeket az ügyviteli szabályzathoz képest ellátni és a szükséges intézkedéseket javaslatba hozni köteles, más részről felügyel arra, hogy a közegészségügyi szabályok a törvényhatóság egész területén pontosan végrehajthatassanak.

Hatásköre részleteit az 1886. XIV. törv.-czik szabja meg.

Állását és feladatait a közigazgatási bizottságon belül a IV. Rész szabályozza.

62. §. A főorvos a közegészségügyi terén kezdeményező és indítványozó joggal bír. A szükségesnek vélt intézkedéseket az alispánnak terjeszti elő, ki a szükséghez képest vagy saját hatáskörében intézkedik, vagy az ügyet a közigazgatási bizottságnak esetleg közgyűlésnek bemutatja.

63. §. A főorvos a járási orvosok működését ellenőrzi és ügyel, hogy ezek köteletségeit pontosan teljesítsék.

(Folyt. köv.)

Óvodai törvény a főrendeknél.

A főrendház tegnap vette tárgyalás alá a kisdendovásról szóló törvényjavaslatot. A javaslat tárgyalásához nemcsak számos nagy érdek, hanem igen nagy érdeklődés is fűződött. A főrendház tagjai nagy számmal jelentek meg a karzatok is egészen megteltek előkelő és par exelenze politikai közönséggel. Különösen nagy számmal jelentek meg az egyház tagjai, a magyar protestáns egyházak püspökeit kivéve, a kik nem voltak jelen. A kath. főpapok közül ott voltak Slauch, Schusztér, Bende, Steiner, Császka, Hornig, Babics püspökök, (Samassa egri érsek betegsége miatt nem lehetett jelen), továbbá a görög katolikusok közül Vancsa érsek, Mihályi és Pavel püspökök, aztán a nem egyesült főpapok közül Román Miron, Metian stb. Tudvalevő volt, hogy a mai tárgyaláson az ecclesia militans fogja vezetni a csatát.

Ugy is történt. A sima diplomata nagyváradi püspök lépett ki legelőször s oly modort választott, hogy nemcsak a törvényjavaslat elfogadásának, hanem egyszerűsége folytános dicőretének leple alá rejté a felekezeti kifogásokat és csak a sorok közt fejezte ki ellentéteit azoknak, a miket a sorokban mondott.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

De igen helyesen tette Schlauch Lőrincz hogy csak ily csinyján bánt el a törvényjavaslat intencióival, mert nemcsak a alkalma nyílt volna meglátni, hogy milyen díszes társaságba kerülhet vala, ha nyíltabban áll a javaslat ellenzői közé.

Mert csakhamar fölállt a szász püspök: Teutsch és a javaslatot — nem fogadta el.

Felállt Vancsa, a gyulafehérvári román érsek és a javaslatot — nem fogadta el.

Felállt Román Miron metropolita és a javaslatot — nem fogadta el.

Felállt Metian aradi román püspök és a javaslatot — nem fogadta el.

Igaz, hogy simán és udvariasan beszéltek (jobban mondva beszédekkel olvastak) valamennyien: de a sima hangban fulánkok rejtettek. Mind a magyar állam nyelvének tanítása ellen szóltak; Metian egyes konkrét sérelmeket is előhozott.

Végre Csiky Albin védte meg sikerrel javaslatát, mire a főrendek nagy többsége elfogadta általánosságban a javaslatot.

„Otthon“.

Budapestről tudósítanak, hogy az „Otthon“ nevet felvett írói és hírlapírói kör vasárnap d. e. 11 órakor tartotta alakuló közgyűlést az új városháza társalgó termében, mely egészen megtelt az írói és hírlapírói világ képviselőivel. Az egybegyűlték

lommán szintén egy új hidat, több helyütt a hidak javításának ki, a hid-utcai hid szállítások le a építessék helyette vasszerkezetből egy megfelelő hid. Erre 5 ezer forint szavaztak meg. A nagy-utca egy részének gránit járdával való kikövezésére pedig 7500 forint. Ilyenformán 19 ezer forint szavaztatott meg hidak és járdákra, mely ellen Somodi fellebbezést jelentett be, czelszerűtlennek tartván, hogy az utcák kövezete felvett költséggel egyszerre vétessek folyamatba s nem részletekben.

Utánna Salamon Antal terjesztette elő a vallás és közoktatási miniszter leiratát a városi és egyetemi körök vízvezeték kezelésére és a vízdíjak szedése ügyében. Határozottatott, hogy a miniszterhez, mint egyik szerződő félhez a vízdíjak a vízvezeték átengedése ügyében felterjesztés tétetik. Dörgő Albert kérdi: hogy miben áll a városra kiterjesztendő vízvezeték dolga. A polgármester elmondja, hogy erre a múlt évben egy nagy bizottság lett kiküldve; ez a nagy bizottság két kicsi bizottságnak adta ki a dolgot véleményre. Az egyik kicsi bizottságot úgy hívják, hogy hygienicus bizottság, a másikat pedig technikus bizottság. Mindegyik bizottság már egy esztendője, hogy dolgozik a maga véleményén. A technikus bizottság 365 nap alatt megiscsinálta a maga dolgát s be is adta a múlt év végén. A hygienicus bizottság azonban még nincs készen s e hó 15-éig haladékat kért a betérjesztésre s a mint ez is betérjeszt, a nagy bizottság összül és rendbehozza a vízvezeték dolgát.

Dr. Nagy Mór városi tanácsos előterjeszti a földm. miniszter leiratát Molnár István budapesti vinczellér, képezdei igazgatónak az országos gyümölcsösészet és kertészet vezetésére miniszteri biztostörtént kinevezetése tárgyában. Tudomásul vétetett.

Most következett a tanácsnak javaslata a kolozsvári nemzeti színház segélyezése ügyében: hogy ne kelljen a színháznak a nyáron ismét kezébe venni a vándorbotot s idegen városban elkölteni a kolozsvári színháznak adott állami szubvenziót.

A tanács 2000 forint segélyt ajánl. Deaky Albert beható indokolás mellett 3000 forintot kér megszavazni. Bartha Miklós mellette szavaz a 3000 frtnak s egyuttal azt a szerencsés ideát veti föl, hogy a színház igazgatósága kötelezessék a nyár folyamán pár heti szünetet olyan erdélyi városban való működtetésre fordítani, a hol a nemzetiiségeknek lenne alkalom a magyar művészetet méltó képen bemutatni. A gyűlés megszavazza a 3000 frtot, oly kikötéssel, hogy abból a nyári színház helyettesek használható karba. Valamely nemzetiiségi városban a nyári szüneti működést mint óhajtatást fejezi ki. Elhatározza egyuttal, hogy nemzeti színházunk állandósítása érdekében a miniszterhez előterjesztést tesz.

Elnök ezután kijelenti, hogy az idő előre haladott volta miatt a tárgysorozat többi pontjai ma d. u. 3 órakor kerülnek napi rendre.

Márczius 15.

Sz. Keresztur márc. 8.

Márczius 15-nek, ez egyetlen nemzeti ünnepünknek, minél fényesebb és lélekelőbb megünnepelésre, megteremtett az előintézkedések. Délelőtt 10 órakor az unitárius templomban ünnepélyes istentisztelet fog tartatni, hol az alkalmi beszédet Barabás Lajos lelkész tartja s közreműködik az unit. gymnasium dalköre Katona Sándor vezetés alatt.

Délután 3 órakor a tanító-képző torna csarnokában a polgári emlékünnepély veszi kezdetét. Az emlékbeszédet Német István alsósiménfalvi unit. pap tartja. Szavaltat fognak Borbély Pálka és Hestyan Mariska kisasszonyok. A közközt a tanítóképző ének és zenekara fogja kitölteni Végler Gyula zenetanár vezetésére alatt.

Este 8 órakor Horváth Istvánnál közvacsora lesz.

*

A kereskedelmi akadémia ifjúsági önképzőköre márczius 15-iki ünnepélyének műsora: 1. „Hunyadi induló“, előadja a benlakási zenekar. 2. „Talpra magyar“ énekl az ifjúsági dalárda. 3. Petőfi Sándor „Nemzeti dal“-át szavalja Tamási Károly III. éves növ. 4. Szabó Jenő III. éves növ. zongorán előadja Székely F. egy ábrándját. 5. „Emlékbeszéd“ tartja Debreczeni Béla III. éves növ. 6. Böhm Andor I. éves növ. előadja zongorán Chopin egy nocturne-jét. 7. Kubinyi Bertalan III. éves növ. szavalja Petőfi Sándor „A hazáról“ című költeményét. 8. Thurzai Aladár II. éves növ. hegedűn előadja Erkel F. „Bánk-bán“ operájának átiratát, zongorán kíséri Szabó Jenő III. éves növ. 9. „Kossuth nótá“ énekl az ifjúsági dalárda. 10. Induló előadja a benlakási zenekar. — Az ünnepély kezdődik d. e. fél 10 órakor. Vendégek szívesen láttatnak.

*

A márczius 15-ének megünnepelésére alakult énekkar a kalotaszegi kaszinó javára a „zene-önképzőkör“, továbbá Egeny Jolán k. a. és dr. Adam Endre ur szíves közreműködésével 1891 márczius hó 15-én a „Tigris“ szálloda emeleti nagytérben táncozzal egybekötött jótékonycélu hangversenyt rendez.

*

A sepi-szentgyörgyi polgári leányiskola „Pótsa-alapja“ javára 1891 márczius 15-én a városbázis dísztermében estélyt rendez. A rendező bizottság élén Kökössy Árpádné, Málk Józsefné, özv. Révay Lajosné és Tupa Miklósné állanak.

*

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár

Gyergyó-Ditró csikmegyei nagyközség hazafias érzelmi testületei a f. évben is szokatlan módon megünnepelték 1848 márc. 15-ének emlékét. Az erre vonatkozó meghívó így szól:

A gyergyó-ditrói zenekedvelők egyesülete, Olvasókör, Polgári-Olvasókör tantestület, Koro-solya-egylet, Közs. képviselő testület és Műkedvelő színtársulat a helybeli szegény, de jógyekeztetű tanulóik javára Gy.-Ditróban a központi iskola dísztermében f. év márczius 15-én nemzeti hazafias ünnepélyt rendez, melyre az érdeklődőket tisztelettel meghívja — a rendezőség. Tárgysorozat: I. Reggeli rész: 9 órakor ünnepélyes isteni tisztelet a helyi plb. templomban. II. Esti rész: kezdete 7 órakor. 1. Elnöki megnyitó beszéd. Dr. Mezey Géza közs. orvos, rend. biz. elnök által. 2. Hymnus, Kőlcseytől: Barabás Rajmond tanító vezetésével énekl a polg. iskola tanuló ifjúsága és a vegyeskar. 3. Nyitány, zene: a zenekedvelők egyesületének zenekara által. 4. Szavál Szathmáry Mariska k. a. 5. Ének szőlóban László István s. kántortanító által, hegedűvel kíséri Puskás Kálmán a műkedvelő zenekar vezetője. 6. Alkalmi beszéd Kóródy Miklós polg. isk. tanító által. 7. Szavál Bajkó Gyula községi főbíró. 8. Zene a zenekedvelők egyesületének zenekara által. 9. Szózat Vörösmarthytól énekl a polg. isk. tanuló ifjúsága és a vegyeskar.

Belépti díjat mindenki tetszése és tehetsége szerint fizet Sáska János rend. biz. pénztárnoknál — este a belépés alkalmával.

Az esti ünnepélyt társas vacsora követi, egy teríték ára egy frt.

Márczius 15. ünnepélyek.

Kolozsvár, márc. 10

A redouti ünnepélyek iránt az érdeklődés fokozódik. A jelekiből ítélve, válogatott közönség fogja a termet megtölteni. A bizottság ebből a célból már jó előre gondoskodott arról, hogy a közönség kényelme minden tekintetben biztosítva legyen és tagjai egy részét beosztotta a rendfentartására.

A város külső képe is ünnepies színt fog ölteni.

Az ünnepély épen vasárnapra esik s ez mindenkinek megkönnyíti e nemzeti ünnep nap megülését.

Mint halljuk, szavallatok és körmenetek lesznek a szabadban is; a műkedvelő polgárokból alakult tűzoltó zenekar szintén szándékozik térzenét rendezni a népek és a külvárosokból diszfelvonulást tart a redout épületéhez. Erre a célra a Rákóczi, Hunyadi indulóból és több más nemzeti zene darabából szorgalmasan és sűrűn folynak a próbák.

Relikviák.

A megilletődés és hazafias lelkesedés tüze csillant fel az emberekben, a midőn a szabadságharczbeli ereklyék a vasárnapi gyűlés asztalára kerültek.

Bemutatták Petőfi „Nemzeti dal“-ának eredeti lenyomatát, Bárdocz János beszéde eredetijét, melyet 1849. márc. 25-én Kolozsvárt a tanácsbázis erkélyén tartott a köztársaságot illetőleg s melyet később fogságba is került; Jónás Bálint ev. ref. lelkész küldötte be. Deaky Albert egy függetlenségi nyilatkozatot eredeti okmányban mutat be. Serli Lajos két kötetet ajánl fel 1848 49-ből. Az egyik „Pesti forradalom“ című, a másik pedig „A köztársaság“ címet viseli és 1849-ben Kolozsvárt lett nyomtatva.

Kossuth bankokát ajánlott fel egy névtelen hazafi és Böckel Károly; Kuszko István 1 db 100 frtos, 1 db. 15 pengő krost. Kilyén Ferencz pedig 1 db. 100 frtos, egy db. 10 frt és 1 db. 5 frtos. Igen becses okmányok vannak néhai Sáni László hagyatékából felajánlva, miket Hóry Béla adott át a bizottság által alakítandó múzeumnak. Ezek között van Sáni László képviselői mandátuma 1848 jun. 21-ről Zilah város által kiállítva s Lőrinczi György elnök és Balogh János jegyző által aláírva Kossuthnak egy láng szavakkal irt felhívása a néphez 1848 jun. 24-ről. Kossuth felhívásából eredeti okmányok még a következők:

„Hitel intézet alapszabályából a vidéki ügynökségek iránt; felszólítás a nemzethez kamatos kincstári utalványok kibocsátása iránt. „Népelem“ című, a két Madarász által „felelősen“ szerkesztett s 1848 folyamán kiadott napi lap. Hazánk című politikai lap 1848-ból, Székely határ örökhöz lelkesítő eredeti felhívása Mártonfi Zsigmondnak 1848 ápril 15-ről. Bocskai vitéz hajdúinak harcziasszellemti iradékaikhoz Décei László kormánybiztos eredeti felhívása. Pénztárgyunk három étkérdése iránt 1848-ban két pengő garasért árukt röpirat. Irta Váradi Adam.

Ezen felül Kacziányi Géza 100 drb. eredeti okmányt ajánlott fel kiállítási czélokra. Ezek az okmányok a szabadságharcz minden hadvezérért minden nagyobb férfának vonásait tartalmazzák.

A figyelem felhivatott arra is, hogy a bizottság Gábor Áron ágyuit, a melyek a Marosba lettek betolva, kutassa fel s múzeumába őrizze meg.

A beadott tárgyakat itt csak futva és részlegesen ismertettük; majd ha márczius 15-e után azok megszemlészert gondos rendezéséhez kezd a bizottság, akkor majd behatóbban ismertetjük s az okmányok érdekesebbjeiből szemelvényeket is közlünk.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, márczius 10.

— A virágbazár tegnap tartotta harmadik estélyét. Közönség zsufolással töltötte

meg ismét mind a termet, mind az ablakokat s élvezettel hallgatta a műkedvelők által gyönyörűen előadott hangversenyt. Az előképek tegnap is nagy hatást keltettek, mert gyönyörűnek és érdekesek voltak. Legszébb volt az utolsó, a virágos kert kis leánykából alakítva. A közönség szemléletével alig győzött betelni; folyton ujjazta. Végre is a kis virágszálak türelmetlenk vetették s elkezdtek mozogni a képen, mint mikor szelid tavaszi szellő himbálja a virágos kert bimbóit. A kép így még érdekesebb volt.

— Az iparos ifjak márczius 15-iki ünnepélyének programja már meg van alapítva. Kezdődik az ünnepély elnöki megnyitással, mely után Sebesi Samu hírlapíró tart alkalmi fölvallást. Ezeket vegyesen beosztott szavallatok és az egyleti dalárda énekei követik 5—6 számban. Az ünnepély délutáni pontban hat órakor kezdődik; azért kérjük a t. cz. közönséget a kitűzött időben való megjelenésre. Belépti díj nincsen; azonban filléres adományokat köszönettel fogadnak el az ünnepély költségeire s az egylet jótékony czéljaira.

— Színház. Szép számu közönség előtt került színe tegnap „Boccacio“ a czim-szerében Örfey Flórával. A szereplők elég jól meg állták helyüket mindannyian. Különösebb fellelmités csak azért érdemel az estéli előadás, mert Póla Jenny, a ki hónapok óta szerződött tagja a színháznak a tegnap lépett fel ebben a bemutatott szerepében másodszor. Ugy látszik, hogy a kisasszony szereplés körét Fiamettan tul nem hajlandó kiterjeszteni azon hatalom, mely a szereposztás sorsát intézi a színháznál. Pedig, hogy a kisasszonyt valamivel gyakrabban is szívesen látna a közönség, az az esti szíves fogadtatásból is kitűnt mikor szépen és hatással énekel. Azonban az továbbra is titok marad, hogy Póla kisasszony érdemleges szerepköre miért nem terjed tul a szende Fiamettán?

— A kolozsvári Kerekpáros Egylet f. hó 21-én szombat d. u. 5 órakor belmonostor utca 20 szám alatt a titkár lakásán tartja meg évi közgyűlést, melyre a t. tagok tisztelettel meghívatnak. Tárgy: Elnöki megnyitó kapitány, titkár és pénztárnok jelentése; indítványok; tisztviselők választása.

— Egy elvesztett pulyka. A kolozsvári unitárius gymnasium egyik emeleti folyosóján a tegnap délelőtt egy fehér színű kakas pulyka találtatott. Gazdája, igazolva az iránti illetékességét, átveheti az iskola gazdától.

— Porul járt mészárosok. A sz. kereszturi mészárosok is megjárta a busarak felemelésével. Ezek az urak ugyanis csak saját érdeküket tartván szem előtt, a marhasarat kilonkott 33 król egyszerre 42 krajczárra szűkítették fel. S mi történt? Harmadnapra Kereszturtól alig néhány percznyi távolságra fekvő Fiafalván és Alsó-Boldogasszonyfalván mészároskéket nyitottak, a mint-hogy ott a husnak kilója 10 krall olcsóbb, a kereszturi fogyasztást nagy részben onnan fedezik. Kellett ez nekik?

— Esztergom veszedelme. Az Esztergomiak napok óta rettegnek a bekövetkező árvízveszélytől. Mint vasárnapról távirják a katasztrófa, csakugyan bekövetkezett. A víz éjjeli 11 órakor 612 ccentiméterre emelkedett és az ár egy pillanat alatt elborította a Tabán városrészt. A katasztrófa veszélyesek jeleztek. A város dunamelléki utcáin már ladikokon közlekednek. Mindenfelé fátylakat gyújtottak és ezek világánál mentik a víz alá került házak lakóit. A butorok csak nagy erőfeszítéssel lehet kivonszolni az elárasztott házakból. A lakosság kétségbeesve néz szomorú sorsa elé. A jég Szobbnál megállott és erős torlasz keletkezett, mely a víz lefolyását nagyban gátolja. Az ár még mindig nő. A vészbizottság nagy erőfeszítést fejt ki és támogatják e tekintetben a katonák. Ha az áradás így tart, félnek hogy egész Esztergom el lesz árasztva és a dunamenti községek is mind víz alá kerülnek.

— Kőszeghy Károly meghalt. A magyar színművészet egyik Nestora a főv. nemzeti színház egyik legjelesebb vétéranja: Kőszeghy Károly tegnap meghalt. Évtizedek hosszú során át volt Kőszeghy a nemzeti színház s végül az operaház egyik legkitűnőbb, legnépszerűbb tagja s szép énekével és kitűnő játékkal hosszú időközön át szerzett élvezetet a magyar közönségnek. Pályája még az időben kezdődött, midőn a magyar színeszet még szerény ifjúkorát élte s nagy nemzeti hivatása teljesítésében végtelen sok akadályal kellett küzdenie Kőszeghy részt vett e küzdelmekben. A negyvenes évek elejétől fogva tagja volt a nemzeti színháznak és operának, csak pár évvel ezelőt vonult a magánéletébe vissza, elhalmozva pályatársai szeretetének s a közönség rokonszenvének jeleivel. Kőszeghy régóta betegeskedett upesti lakásán, míg végre 70 éves korában a halál megváltotta szenvedéseitől.

— Utcázak elkeresztelése a vértanuk nevével. Több utcája van Aradnak, melyek a 13 halhatatlan hős egyikének vagy másikának a nevét viselik, de minden vértanu neve még nincs így módon is megörökítve. Arad város most intézkedik az iránt, hogy minden aradi vértanu nevét viselje egy-egy utca. Az Attila-térthől a lovardágy vezető utcának még nincs neve; ezt legközelebb elkeresztelik valamelyik vértanuu után.

— A Petőfi társaság Komócsy József elnökle alatt vasárnap délelőtt felolvasót ülést tartott. Palágyi Menyhért „Uj nemzedék a magyar irodalomban“ című értekezését olvasta fel. Az értekezést megjeleneztek. — Szabó Endre felolvasta Abonyi Árpádnak

„Komédia vége“ című elbeszélését, majd Komócsy József olvasta fel „Az ezredik esztendő“ című hatásos költeményét. Dr. Prém József „Az isteni szikra,“ című regényéből mutatott be egy részletet. Az idő rövidsége miatt Szomorú Károlynak a programba felvett költeményei a jövő ülésre maradtak.

Gyászhir. Főtisztelendő Kapatán Márton erdélyi egyházmegyei kanonok, aranyáldozópap életének 78-ik évében meghalt.

— Megint új szer a tüdővész ellen. Berlinből sürgönyzik: Az „Apothekerzeitung“ jelentése szerint Ewald tanár, az Augusztus-kórház belgyógyászati osztályának dirigense, legközelebb új tuberkulózis-ellenes szerrel fog a nyilvánosság elé lépni.

— Nemzetközi földrajzi kongresszus Budapestén. A földrajzi társaság szombati ülésén dr. Szabó József egyetemi tanár az észak amerikai indiánokról tartott felolvasást. A felolvasást követő választmányi ülésen elhatározták, hogy a millenium alkalmából lépéseket fognak tenni az iránt, hogy Budapestén nemzetközi földrajzi kongresszus tartassék. Csáky, Baross és Wekerle miniszterek megígérték pártfogásukat. A kongresszust előkészítő bizottság tagjai Dóczy Lajos, György Aladár és Erdőy Bélát választották meg.

— Elfogott nihilista. Pétervárról sürgönyzik: Degazev nihilistát, a kit az a gyanu terhel, hogy 1883-ban Szegeikin ezredet, a titkos rendőrség főnökét meggyilkolta két hét előtt Kostromo városban, a hol a hálónév alatt lakott, letartóztatták. Degazev a forradalmi teorista párt kiváll tagja volt és kormány 10,000 rubelt tűzött ki fejére. Kivűle még több egyént fogtak el Kostromban, kik a gyilkossággal összeköttetésben állottak, köztük egy tornatanítót, a ki letartóztatása alkalmával öngyilkossá lett. A város kormányzó-ját Pétervárra rendelték.

— Egy örült gyilkossági kísérlete. Weiler Mór nyirádi lakosnak József fia — mint Veszprémből írják csak a minap szabadult ki az örültek házából, a hól sokáig gyógykezelés alatt állott. E hó 5-én a fiu forgópisztolyt magához, s szó nélkül eltávozott hazulról. Mikor aztán Andalic Lajos plébános az isteni tiszteletéről haza felé ment, — a fiu elebe ugrott az utcán és realított, — de nem talált. — Erre a plébános futásnak eredt, utána a gyilkos is, ki szaladás közben ismét realított a plébánosra és ezuttal a szerencsétlen lelkész találtta is. A sebesült plébános életéhez kevés a remény, mert nemesebb rész is érintett a golyó. Az eset az egész környéken nagy részvétet kelt, mert a jótékony papot mindenki tiszteltette.

— Eléthalálharez egy medvével. Egy szegény dalmata hőstettét beszéli egy szemtanú a Sz. H.—6-hoz irt levelében. Az eset, mely a dalmata csudás bátorságáról és erejéről tesz tanuságot, a következő: Dugareska dalmát határszéli községbe tartott hazafelé a szomszéd vásárról a dalmát paraszt, mikor váratlan utánálól toppant elebe: egy hatalmas medve. A dalmát egy pillanatra sem vesztette el lélekjelenlétét, törét fogai közé szorítva, egyik karjával erősen magához ölelte a macskót, a másikakl hirtelen megolvasta a veszedelmes állat bundája alatt oldalbordáit és teljes szakértelemmel szurta a nyolcadik oldalborda mellé a tört. Az óriási fenevadnak ez az egyetlen szurás teljesen elég volt, nyomban összeesett s egy óriási prűszszentésel kilehelte páráját. A prűszszentésnek magyarázata az, hogy a vakmerő dalmata ezen mesés medvezurás közben még tubakolni is ráért. (?) A rettenhetlen medvevadás diadalal szállította be a ritka zsákmányt. bört ki-készítve, a bölcs és hazafias előjárósága Strossmayer diokovári püspöknek és praezumtív délszláv pápának ajánlotta fel husából pedig hirtelen bankettet csapat, melyen több délszláv notabilitás közt Starcevoics Dávid is megjelent, kinek rehabilitása iránt nyomban a medve-vacsorán megindult a politikai mozgalom.

— Regénytárcánk mai számunkból tárgyalmas miatt maradt ki.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szerda márc. 11-én.
Bérlet 148. szám.

É L Ő K É P E K.

Kezdeté 7 órakor.

Közönség köréből. *)

Válasz.

Szőcs Géza urnak az E. H. tegnapi számában megjelent nyilatkozatára válaszul, a következők:

I.

Nyilatkozat. Történetesen tanuja voltam annak, midőn Szőcs Géza ur Gyalui Farkas urnak egy nyilatkozatot adott. E nyilatkozat után Szőcs Géza ur a legnagyobb izgatottsággal fülem hallatára jelentette ki, hogy ő számot vetett azzal a mit tett s e nyilatkozat után nem lesz többé tagja az Erdélyi Híradó szerkesztőségének, annál is inkább, mert a budapesti lapokban a kolozsvári román gyűlésről megjelent tudósítások szóról szóra igazak. Hallottam azt is midőn Szőcs ur előtt Gyalui Farkas kijelentette, hogy e nyilatkozatot felkűldi a „B. H.“ részére és átadja a „P. H.“ helybeli tudósítójának is. Erre Szőcs ur azt válaszolta, hogy jó, csak kiméletesen bánjék a lappal. Azt hogy Szőcs ur meg fog válni a laptól, ama nyilatkozat

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beklűldőt illeti.

kiállítása után nevezett ur fülem hallatára többször is ismételte Gyalui ur előtt. Ezt Gyalui Farkas ur fölszólítására, mint való tényt, az igazság érdekében kötelességem kijelenteni. Kolozsvár, 1891 márczius hó 10.

Dr. Mezey Sándor.

II.

Nyilatkozat.

Alólírottak a „Pesti Hírlap“ kolozsvári levelezőjének márc. 5-én Gyalui Farkas ur egy nyilatkozatot mutatott föl, melyben V. Szőcs Géza ur az „Erdélyi Híradó“ munkatársa az igazság érdekében“ kijelentette, hogy a budapesti lapokban a kolozsvári román gyűlésről szóló tudósításai a valónak megfelelőek. E nyilatkozatot használat végett kaptam, azon kijelentéssel, hogy V. Szőcs Géza ur lovasias ember létere készségesen adta azt. Arról, hogy e nyilatkozat felhasználás végett adatot, meggyőződtem e hó 7-én délután (V. Szőcs Géza ur e nyilatkozatának megjelenése előtt) midőn előttem jelentette ki, hogy bármí is következzék be, nem bánja, hogy e nyilatkozatot kiállította. Ugyancsak erről győződtem meg e hó 8-án délután és e hó 9-én reggel, mikor V. Szőcs Géza ur ismertette előttem a bonyodalmakat, melyekbe keveredett „kompromittálván lapját“ oly nyilatkozattal, mely alól ha valamiképen ki nem bujhat, — azt vonja maga után, hogy meg kell válnia az Erdélyi Híradótól. Ezeket Gyalui Farkas ur kérésére készséggel nyilatkozatom ki.

Kolozsvár, 1891. márc. 10.

Bede Jób.

Ezek után nekem ez ügyben ez utolsó szavam.

Kolozsvár, 1891. márc. 10.

Gyalui Farkas.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti távirata.)

Budapest, márc. 10.

A jég megindult. A Duna folyton emelkedik.

Arad, márc. 10.

A Maros felsővidékéről erős áradást jelentenek.

Déva, márc. 10.

Dévánál a jég megindult.

Berlin, márc. 10.

Bismarck herczegnek birodalmi gyűlési képviselő jelöltsége a sajátban élénk megbeszélés tárgyát képezi. Bismarck hir szerint a jelöltséget elfogadta.

Felelős szerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Segéd-szerkesztő és kiadólaptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTER.

Köszönet nyilvánítás.

A bethleni takarékpénztár részvénytársulat községünk piaczn 200 frt költséggel egy közkutát készítettén, kedves kötelességünknek tartjuk nevezett pénzintézetnek a közérdek iránt nyilvánuló ezen áldozatkészségért e téren is hálás köszönetünket nyilvánítani.

A községi köpviselő testületnek 1891. márc. hó 6-án tartott üléséből.

Ifj. Rácz László

köjegyző

Tóth Márton

községi bíró.

TAVASZI ÉRTESÍTŐ

Van szerencsém a nagyérdemű közönség s a nagyon becsült s tisztelt veöm szíves tudására jutatni, miszerint ez időnyre, ugy ain a megelőző években is, a legkiválóbb Párisi ujdonságaim és különlegeségeim nagy választékban

MEGÉRKEZTEK.

Egyszersmind ajánlom szabászati műtermemet, melyet a jelen kornak megfelelőleg kibővítettem, s ezemmel, s vezetésével egy teljesen szakképzett szabást bíztam meg, ki a külföld és a főváros első rendű divattermeiben huzamosabb ideig ily minőségben működött.

A megrendelendő ruhadarabok készítése és illeszteljes összeállítása a városban készült ruhadarabokkal versenyezhetnk.

Vidéki megrendelések a legnagyobb pontossággal eszközöltnének s ruhák megrendelésénél egy jól álló derék s az alj elő hosszmeretének beküldése kéri.

Külön próba és mértékvtelre terem, az üzlettel kapcsolatban.

Kész szolgálattal

MERZA GERŐ.

H i r d e t é s e k.

Sz. 194—1891.

256. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzhírre teszi, hogy a troppai kir. törvényszék 257—1891. számú végzése által E. Lichtvitz és társa végrehajtató javára Stamp a Keresztély ellen 104 frt 29 kr. tőke, 3 frt 62 kr. kamat, s a Kolozsvár városi kir. járásbírósnak 12696—1890. p. számú végzése folytán a kolozsvári leszámítoló bank részvénytársaság javára 1500 frt tőke s járul. perköltség követelés erejéig elrendelt, s 1891. évi január hó 21-én fogantatott biztosítási—kiegészítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt és 539 frtra becsült házi butorból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a 832—1891. p. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Kolozsvárt, a fapiacson leendő eszközölésére 1891. évi Március hó 11-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kiűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Kolozsvárt 1891. évi február hó 29. napján.

PAP JENŐ,
kir. bírósági végrehajtó.

A KOLOZSVÁRI TEMETKEZÉSI- ÉS BETEGSEGÉLYZŐ TÁRSULAT mint szövetkezet évi rendes közgyűlését

a városi Vigadó kis termében
március hó 18-án délután 3 órakor
tartja meg.

TÁRGYSOROZAT:

260. (1—*)

1. Igazgatósági jelentés.
2. A bizottság jelentésének előterjesztése.
3. A számadások, mérleg bemutatása és a felmentvény megadása.
4. Igazgatósági tagok választása.
5. Alapszabály módosítása.
6. Lehető indítványok tárgyalása.

Tudomásul!!!

A budapesti nagykereskedő cégek erdélyi utazói értesítik ismerőseiket és vevőiket, hogy a „Tigris“-kávéház feloszlása folytán

RENDES ÖSSZEJÖVETELŐK
a Bálvány- és Mérleg-utczák sarkán,
a Mocsonyi-házban levő kávéházban van.

255.

(1—1)

DUCHONY JÁNOS
az
országos iparos egyesület által
nagy bronzéremmel kitüntetett műkárptos
LEGNAGYOBB
BUTOR-RAKTÁRA
KOLOZSVÁRTT,
REDOUTE-ÉPÜLET.

Töltött butor-különlegességek
meglepő csinos és tartós kivitelen **mérés-
sékelte árak mellett nagy választékban** találhatók.

223. 5—v)

Öltönynek való szövetek.

PERUVIEN és DOSKING

a magas Clerus számára.

Szabályszerűen előírt szövetek
hivatásnok, veteránok, tüzoltók, tornászok és lőrés cselédek számára.

Legfinomabb szövetek

billiárd- és más játszó-asztalok részére, ezen kívül vízmentes
VADÁSZOLTÓZÉKNEK.

Utazó plaidek 4—12 forinttól kezdve
a legkíméletesebb és legtartósabb szövetekből.

STIKAROVSKY JÁNOS
gyári raktár BRÜNNEN.

Minták bérmentve. Minta-kártyák a szabó mester uraknak bérmentetlenül.
Utánvételi küldemények 10 frton felül bérmentve.

Állandó posztóraktárom értéke meghaladja a 200,000 frtot, s így magától értetődik, hogy egy ily nagy világüzletnél sok szövet maradt marad, mit kénytelen vagyok az előállításai összegénél jóval olcsóbban elveztegetni. Minden józan gondolkodás ember beláthatja, hogy ily kis maradványokból minta nem küldhető, mert néhány száz minta-darabka megrendelése által ezen maradványokból semmi sem maradna és ezek szerint valószínűs szédülés, ha posztó-cégek maradvány-mintákat bírnának és ily esetekben minta darabok magáról a végről és nem maradványokból vannak levágva és az ilyen eljárás czélja könnyen érthető.

Oly maradványok, melyek nem tetszenek, kicserélhetők, vagy a pénz visszaadatik.

Levelezések német, magyar, cseh, lengyel, olasz és francia nyelven elfogadhatók.

148. (10—24)

UJ BANK- ÉS PÉNZVÁLTÓ-ÜZLET KOLOZSVÁRTT.

Van szerencsém a t. cz. közönség becses tudomására hozni, hogy Kolozsvártt, belközép-utca 10. sz. alatt (Minorita-épületben)

FOLLY VICTOR

váltótörvényszékieleg bejegyzett cég alatt

bank- és pénzváltó-üzletet

nyitottam, a következő üzletkörrel:

Értékpapírok, arany- és ezüst pénznemek és külföldi bankjegyek vétele és eladása.
Kisorsolt értékpapírok és mindennemű kamatszelvevények beváltása.
Nyeremények leszámítolása és értékpapíroknak új szelvényekkel való ellátása.
Utaltványok kiállítása a külföldre bármely értékben.
Igérvények elárusítása.

22. (24—60)

Midőn vállalatomat a t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlani bátorkodom, egyszerűsmind kijelentem, hogy e téren való hosszúságú működésem, továbbá úgy a kolozsvári, mint a felső pénzügyintézetekkel fenntartott széles körű és előnyös összeköttetésem azon kellemes helyzetbe hoznak, hogy t. megbízóimnak mindenkor a legnagyobb előnyöket biztosíthatom.

Értékpapírok és sorsjegyek kisorsolási utánnézését díjmentesen eszközölöm és készséggel szolgállok minden a banküzlet keretébe vágó felvilágosítással.

Kiváló tisztelettel **FOLLY VICTOR.**

Egész friss vetemény-, virág- és gazdasági magvak;

továbbá

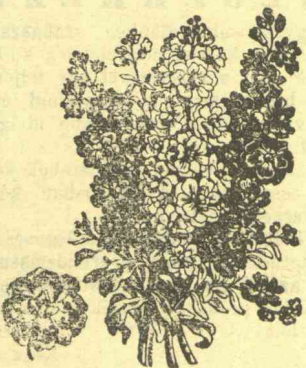
gazdasági gépek

legjobb minőségben és legolcsóbban kaphatók

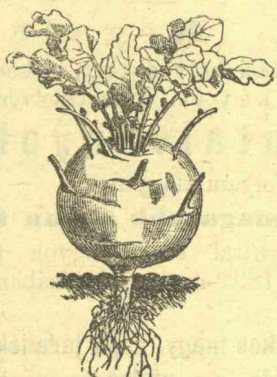
TAUFFER FERENCZ UTÓDA

mag- és gépkereskedésében, Kolozsvártt, belközép-utca 6. szám.

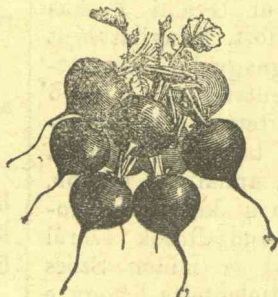
Árjegyzék kívánatra bérmentve küldetik.

Nyári viola.

Korelábé.

Hónapos retek.

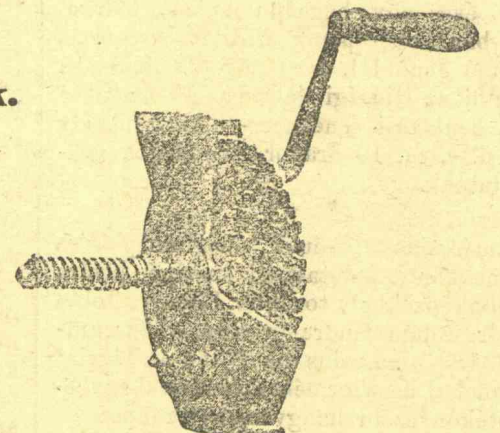
Hagyma.

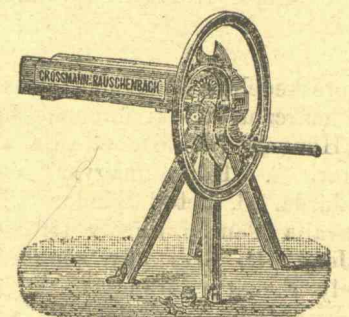
Portulacca.

Császárs viola.

Törökbuza fejtő, 1 drb. 2 frt 20 kr.

Szecskavágó.